

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/508/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613210222
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2613210222.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a členov senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, proti odporkyni: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., T. XXX/XX, o zaplatenie sumy 1.202,13 eur s príslušenstvom, o odvolaniach navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 26. februára 2015 č.k. 4C/66/2014-51 a proti opravnému uzneseniu zo dňa 9. marca 2015, č.k. 4C/66/2014-54 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e**.

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením v napadnutej časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky **r u š í**.

Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, určil, že zmluvné podmienky dojednané v zmluve o revolvingovom úvere, uzatvorenej dňa 18.08.2010 v bode 5 v znení: „Ročná úroková sadzba úveru v (%) 70.01, ročná úroková sadzba revolvingu v (%) 68,44.“ sú neplatné z dôvodu neprijateľnosti týchto podmienok. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Opravným uznesením zo dňa 9.marca 2015, č.k. 4C/66/2014-54 súd prvého stupňa rozhodol, že rozsudok Okresného súdu Senica č.k. 4C 66/2014-51 zo dňa 26.2.2015, v ktorom bolo vo výrokovej časti rozhodnutia uvedené „;...Súd určuje, že zmluvné podmienky dojednané v Zmluve o revolvingovom úvere, uzatvorenej dňa 18.8.2010 v bode 5...“: sa opravuje takto:„;... Súd určuje, že zmluvné podmienky dojednané v Zmluve o revolvingovom úvere, uzatvorenej dňa 18.8.2010 v bode 6...“

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z., § 52 ods. 1, 4 O.z., § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 53a O.z., § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil súd ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne. Medzi navrhovateľom a odporkyňou došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o úvere, ktorá svojím charakterom spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Táto zmluva je aj zmluvou spotrebiteľskou v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov je ako predmet podnikania uvedený vo výpise z obchodného registra navrhovateľa), pričom odporkyňa mala v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho

zákonníka postavenie spotrebiteľa, nakoľko pri uzatváraní a plnení predmetných zmlúv nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (vystupovala ako dlžník) a z uvedeného dôvodu je na daný vzťah potrebné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že nesmú obsahovať neprimerané podmienky, t. j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zo zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru /ako aj zo skutočností uvedených v žalobe/ vyplýva, že navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 1.170,- €. Odporkyňa mala v zmysle uzavretej zmluvy vrátiť navrhovateľovi sumu 2.391,12 €, zaplatila však len sumu 1.188,99 €, rozdiel vo výške 1.202,13 € je žalovanou sumou. Odporkyňa zaplatila z úveru ešte sumu 179,26 €, v tejto časti však navrhovateľ nevykonal žiadny procesný úkon a na žalobe trval v plnom rozsahu. Z predmetnej zmluvy ďalej vyplýva, že ročná úroková sadzba úveru bola 70,01% a ročná úroková sadzba revolvingu 68,44%. Súd pri preskúmaní zmluvných podmienok dospel k záveru, že tieto zmluvné podmienky sú neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ide ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Značná nerovnováha spočíva v stanovení neprimeranej výšky úrokovej sadzby pri poskytnutom úvere. Výška úrokovej sadzby vysoko prevyšuje úrokové sadzby k úverom poskytovanými bankami, ale aj úrokové sadzby k úverom niektorých iných nebankových subjektov, čo mal súd preukázané nielen z doterajšej vlastnej rozhodovacej činnosti, ale aj z rozhodovacej činnosti ostatných súdov v SR, ktorých rozhodnutia sú zverejňované. Súd v zmysle § 153 O.s.p. teda vyslovil, že zmluvné podmienky ohľadom stanovenej úrokovej sadzby sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami a z tohto dôvodu sú neplatné. Keďže úverová zmluva je v časti ročnej úrokovej sadzby z úveru 70,01% neplatná, súd nemohol žalobe vyhovieť, nakoľko mal nepochybne preukázané, že žalovaná už istinu úveru zaplatila. Keďže zmluvná podmienka o úrokovej sadzbe je neplatná, žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie dlžnej sumy. Súd nepriznal žalobcovi ani nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, a to z toho dôvodu, že dohodnutá výška splátok úveru /66,42 €/ bola aj vrátane úrokov, keďže na úroky z úveru žalobca podľa súdu nemá nárok, výška splátok tejto skutočnosti nezodpovedá, a preto sa nemohla žalovaná dostať do omeškania. Súd žalobu zamietol aj v časti príslušenstva - úrokov z omeškania, keďže prišlo k zamietnutiu žaloby v časti istiny. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že vo veci úspešnej žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko ich náhradu nežiadala.

Opravným uznesením zo dňa 9.marca 2015, č.k. 4 C 66/2014-54 súd prvého stupňa opravil v zmysle ust. § 164 O.s.p. zrejmu nesprávnosť výroku rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 4C 66/2014-51 zo dňa 26.2.2015, v ktorom bolo vo výrokovvej časti rozhodnutia uvedené nesprávne, že „...Súd určuje, že zmluvné podmienky dojednané v Zmluve o revolvingovom úvere, uzatvorenej dňa 18.8.2010 v bode 5...“; keď správne malo byť uvedené: „... Súd určuje, že zmluvné podmienky dojednané v Zmluve o revolvingovom úvere, uzatvorenej dňa 18.8.2010 v bode 6...“

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a to v celom rozsahu podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p., podľa § 205 ods. 2 písm. e) v spojení s ustanovením § 205a ods. 1 písm. b), d) O.s.p., podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. c), d), f) O.s.p. a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie, výrok II. vypustí a zároveň zaviazá odporcu zaplatiť mu náhradu trov celého konania, keď si uplatňuje náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,76 eur. Uviedol, že napáda výrok, ktorým súd vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky a to z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a tiež z dôvodu nesprávnych skutkových právnych záverov, keď z rozsudku nevyplýva, ako a či vôbec súd pri rozhodovaní použil ustanovenie § 53 ods. 1 O.z.. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 O.z. zmluvná podmienka ohľadne ceny a jej primeranosti je vylúčená z posudzovania ako neprijateľná podmienka a rozsudok súdu prvého stupňa nedáva žiadnu odpoveď ako súd predmetné ustanovenie interpretoval a následne aplikoval predtým, ako dospel k výroku II. Z rozsudku nevyplýva ani to, že by sa súd označeným ustanovením vôbec zaoberal a teda na základe akých záverov dospel k rozhodnutiu vyhláseného vo výroku II. Je toho názoru, že súd prvého stupňa pod výrokom II. konal v rozpore so zákonom, nakoľko jeho rozhodnutie pod výrokom I. odporuje ustanoveniu § 53 ods. 1 O.z. Ročná úroková sadzba je percentuálnym vyjadrením ceny, ktorou v prípade úverového vzťahu sú úroky. Je bezvýznamné, či táto cena je vyjadrená sumou, percentom, slovne alebo iným spôsobom, pretože za každých okolností ide o cenu, dojednanie ktorej nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Napadnutý výrok II. priamo odporuje zákonu a to konkrétne ustanoveniu § 53 ods. 6 O.z. V čase, kedy bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere (18.08.2010) bola maximálna výška odplaty za požičanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere výslovne regulovaná. V zmysle § 53 ods. 6 O.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (18.08.2010) platilo, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvyklú požadovanú na finančnom trhu

za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehotu splatnosti a súd toto vôbec nerešpektoval. Z rozsudku nevyplýva žiadny údaj, ktorý by bol relevantný podľa označeného ustanovenia § 53 ods. 6 O.z. Zároveň si navrhovateľ uplatnil náhradu trov konania spojených s týmto odvolaním vo výške 42,92 eur.

Proti opravnému uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil, nakoľko bolo vydané v rozpore so zákonom. Porovnaním bodov 5 a 6 je zrejmé, že súd pri vyhlásení rozsudku zjavne nemal na mysli bod 6. Výška ročnej úrokovej sadzby za úver v bode 5 je 70,01 % (uvádza sa aj na strane 2 odôvodnenia) a v bode 6 je tento údaj o výške ročnej úrokovej sadzby iný. S poukazom na rozhodnutie R 37/1969 je nesporné, že súd sa pri vyhotovení a vyhlásení rozhodnutia nepomyšľal a rozhodne nezamýšľal uviesť bod 6 do výrokovej časti rozsudku. Zároveň si navrhovateľ uplatnil náhradu trov konania spojených s týmto odvolaním vo výške 83,76 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolania bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiam, proti ktorým je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti vrátane závislého výroku o náhrade konania a napadnuté opravné uznesenie, teda v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v napadnutej zamietajúcej časti nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je v tejto časti vecne správny a je potrebné ho potvrdiť, odvolanie navrhovateľa v časti, v ktorej súd určil označenú zmluvnú podmienku za neplatnú je dôvodné a preto bolo potrebné ho v tejto časti zrušiť, čím sa následne stalo odvolanie navrhovateľa voči opravnému uzneseniu bezpredmetné.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporkyne zaplata sumy 1.202,13 eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,065% denne a úrok z omeškania vo výške 2,525% ročne z jednotlivých dlžných splátok špecifikovaných v petite návrhu.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý a v časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti označenej zmluvnej podmienky v spojení s jeho opravným uznesením a v závislom výroku o náhrade trov konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru zo dňa 09.08.2010 bola dňa 18.08.2010 uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej bola dohodnutá výška úveru vo výške 1.170,- eur, splatnosť úveru 36 mesiacov, mesačná splátka vo výške 66,42 eur, ročná úroková sadzba úveru 70,01%. Ďalej bola dohodnutá výška revolvingu v sume 774,87 eur, ročná úroková sadzba revolvingu bola 68,44 %, dátum splatnosti prvej splátky bol 24.09.2010. Ďalej bola dohodnutá odplata za poskytnutie služby v zmysle článku 8 ods. 8.1 písm. a) dohody o poskytnutí služby (možnosť odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru) v sume 173,84 eur. Oznámením o zosplatnení zo dňa 08.07.2012 navrhovateľ oznámil odporkyni, že je v omeškaní s úhradou splátok 20, 21 a 22 a v prípade ak sa odporkyňa dostane s úhradou ktorejkoľvek z uvedených splátok o viac ako tri mesiace do omeškania a uplynie 15 dní od doručenia oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa majú stať splatnými až v budúcnosti. Oznámenie odporkyňa prevzala dňa 16.07.2012. Z karty klienta ďalej vyplýva, že odporkyňa zaplatila prvých 16 splátok po 66,42 eur a to vždy v lehote splatnosti. Celkovú sumu, ktorú uhradila do podania žaloby na súd, predstavuje suma 1.188,99 eur. Podľa oznámenia navrhovateľa zo dňa 30.06.2014 po podaní žaloby odporkyňa zaplatila ešte sumu 179,26 eur.

V prvom rade sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou, že úrok predstavuje cenu úveru a teda cenu predmetu plnenia a preto nemôže byť predmetom prieskumnej činnosti ohľadne prijateľnosti alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. v spojení s ustanovením § 53 O.z. V danom prípade súd prvého stupňa vyhodnotil, že výška dohodnutej ročnej úrokovej sadzby úveru

vo výške 70,01% a výšky ročnej úrokovej sadzby revolvingu vo výške 68,44 sú neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, avšak v danom prípade sa odvolací súd stotožňuje s odvolacou námietkou navrhovateľa, že výška úrokovej sadzby za poskytnutý úver predstavuje cenu predmetu plnenia, cenu poskytnutého úveru zo strany veriteľa a preto nemôže byť predmetom skúmania neprijateľnosti, resp. prijateľnosti ako zmluvnej podmienky v zmysle ustanovenia § 53 O.z.

Aj keď výška tejto úrokovej sadzby, či už pri poskytnutom úvere alebo revolvingovom úvere nemôže byť predmetom prieskumu súdu, čo sa týka neprijateľnosti zmluvných podmienok, neznamená to, že nemôže byť predmetom prieskumu jej platnosti v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 O.z., nakoľko súdy už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch, práve s ohľadom na ustanovenie § 3 ods. 1 O.z., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Na základe uvedeného preto odvolací súd vyzval účastníkov konania v zmysle § 213 O.s.p. k možnému použitiu na vec súdom prvého stupňa neaplikovaného ust § 3 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k výške ročnej úrokovej sadzby úveru - 70,01% ,RPMN za úver vo výške 68,65 %, avšak účastníci konania na výzvu súdu nereagovali.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 O.z. je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občiansko-právneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore so dobrými mravmi.

Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občiansko-právnych vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/137/2003 Najvyšší súd SR uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 O.z. treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi.

Ústavný súd SR už v Náleze z 28.02.1995 sp. zn. PL ÚS 10/95, ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky MS SR č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 O.z. okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 O.z., teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Uvedený nálezh je pritom plne aplikovateľný aj v prípade, ak je predmetom posudzovania výška zmluvne dohodnutých úrokov zo spotrebiteľského úveru. Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou, že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie napríklad pri aplikácii korektív rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky zmluvných úrokov - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom, tak typickou práve v prípade tradičnej úžery. Táto doktrína nadobudla v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti. Občiansky ani Obchodný zákonník a ani iný právny predpis účinný ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o úvere neobsahuje ustanovenie o tom, do akej konkrétnej výšky možno dojednať zmluvné úroky predstavujúce odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov. V prípade, ak sa jedná o poskytnutie finančných prostriedkov spotrebiteľovi, určité mantinely vyplývajú z ustanovenia § 53 ods. 6 O.z., v zmysle ktorého ustanovenia platí, že ak predmetom spotrebiteľskej

zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Existencia citovaného ustanovenia však nevylučuje súd z možnosti posudzovania výšky dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru aj cez prizmu dobrých mravov. Nemožno totiž opomenúť, že dobré mravy sú pojmom inherentným s právnym poriadkom, nakoľko samotné dobré mravy len dopĺňajú písané normy pozitívneho práva. Stoja na úrovni nepísaného práva, ktorého hlavné zložky predstavujú všeobecné právne zásady a všeobecne uznávané normy morálky. Systém pozitívneho práva je tak zabezpečený dimenziou spravodlivosti.

V zmysle uvedeného sa aj na výšku odplaty za poskytovanie finančných prostriedkov je potrebné pozeráť nielen z hľadiska platnosti jej dojednaní v zmysle účinného zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 O.z. ale aj z hľadiska toho, či takto dojednaná odplata v podobe úrokov z úveru neodporuje všeobecnej predstave primeranosti za zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, t.j. i na zachovaní zásady ekvity. Prítom platí, že neprimerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi.

Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba predovšetkým porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období. Určujúcim kritériom primeranosti odplaty v rámci spotrebiteľskej zmluvy je obvyklosť tejto odplaty na finančnom trhu, ktorú obvyklosť je možné posudzovať len s ohľadom na bežnú prax inštitúcií poskytujúcich úvery v porovnateľných výškach a za porovnateľných podmienok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5 Cdo 26/11 zo dňa 26.04.2012 uviedol, že neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Najvyšší súd poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie a nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané až úžernícke úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5-násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách.

Pri úverovej zmluve, ktorá je predmetom tohto sporu, bol dohodnutý úrok 70,01%, pričom z internetovej stránky NBS a Ministerstva financií SR súd zistil, že pri spotrebiteľských úveroch v auguste 2010 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 15,17% ročne, teda takmer 5-násobne nižšia, ako v spornej zmluve. Z uvedeného tak vyplýva, že v prejednávanej veci ide o dohodnutý úrok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 O.z. a preto je potrebné ho považovať za neplatný v zmysle ustanovenia § 39 O.z. Odporca má preto navrhovateľovi vrátiť len to, čo od neho reálne dostal, teda sumu 1.170,- eur. Keďže odporkyňa zaplatila navrhovateľovi už sumu 1.188,99 eur, ako aj sumu 179,26 eur, ktorú zaplatila odporkyňa až po podaní návrhu na súd, na strane odporkyne tak nedošlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 a nasl. O.z., preto správne súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. 21 Cdo 1484/2004 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 26/2011. S poukazom na túto judikatúru ďalej odvolací súd konštatuje, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách, ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. 1 MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 350% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 O.z.) nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je aplikovaný inštitút dobrých mravov. Preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal navrhovateľovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 350 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere v tom čase 15,17% ročne, tak ako to vyplýva z internetovej stránky NBS. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň poukazuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno

ich ďalej ani moderovať a preto správne súd prvého stupňa postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov za neplatnú.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, aj keď čiastočne z iných dôvodov, ako to uviedol súd prvého stupňa.

Vzhľadom na vyššie uvedené správnym ale už nebol postup súdu prvého stupňa, keď s poukazom na ustanovenie § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. následne vo výroku napadnutého rozsudku rozhodol o určení neprijateľnosti a neplatnosti označenej zmluvnej podmienky. Vzhľadom na uvedené pochybenie je nutné zobrať na zreteľ to, že podmienkou pre vyslovenie zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neplatnú, resp. neprijateľnú v zmysle § 153 ods. 3, 4 O.s.p. je to, aby išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 O.z.). Keďže ale v danej veci s poukazom na vyššie uvedené išlo o dojednanie absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, nezakladá to neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

Odvolací súd potom rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vyslovenia zmluvnej podmienky za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti s analogickým použitím ustanovenia § 220 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil, bez potreby sa touto neprijateľnosťou vôbec zaoberať ako aj samotným odvolaním navrhovateľa voči opravnému uzneseniu, ktorým súd prvého stupňa opravoval práve tento výrok o neprijateľnosti označenej zmluvnej podmienky, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti z uvedeného dôvodu zaniklo a preto sa odvolanie navrhovateľa stalo bezpredmetným.

Keďže odvolacím súdom došlo fakticky len k čiastočnej zmene napadnutého rozsudku a to v časti zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ohľadne vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá časť nebola predmetom návrhu navrhovateľa, v danom prípade odvolací súd nevidel dôvod meniť rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v závislom výroku o náhrade trov konania, kde súd rozhodol vecne správne a preto aj tento výrok o náhrade trov konania v zmysle § 219 ods. 1 odvolací súd ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne návrhom v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil a taktiež mu podľa obsahu spisu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.